nieuws

Vlaanderen zoekt bodempioniers voor nieuw project

nieuws

Het Departement Omgeving, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) zijn op zoek naar ‘Bodempioniers’. Al wie beschikt over een stuk land, of het nu eigendom is of gepacht, kan zich inschrijven in een project waarbij geëxperimenteerd zal worden met technieken voor bodemregeneratie. De Europese bodemrichtlijn heeft als ambitie om tegen 2050 een gezonde bodem te realiseren in heel Europa, met nul verontreiniging. Een werk van lange adem, want 60 tot 70 procent van de bodems in de EU is momenteel ongezond.

30 OKTOBER 2024

Ruben De Keyzer

Lees meer over:
bodem
milieu
agro-ecologie

Het is makkelijk te onderschatten hoeveel leven er zich onder onze voeten bevindt. Volgens VLM zit er meer leven ín de bodem dan erboven. Dat lijkt haast niet te geloven, maar er zitten ongeveer een miljard organismen in één gram grond. Door intensief gebruik van de bodem neemt de bodemgezondheid echter af, neemt de verdichting toe en zijn onze bodems gevoeliger aan erosie. Vandaar de opstart van het programma ‘Grond+Zaken’ van het Open Ruimte Platform, dat dit najaar een netwerk wil oprichten van ‘Bodempioniers’.

nieuws

Bodemzorg

Concreet zoeken de organisaties naar actoren die vandaag al op hun land experimenteren met bodemzorg en -regeneratie, of die concrete plannen hebben om daarmee te beginnen. De bodempioniers zullen kunnen rekenen op ondersteuning van gelijkgezinden of experts om hun methodes te verbeteren. Er wordt van hen ook verwacht om hun kennis te delen met anderen.

Een project dat zijn waarde zal kunnen bewijzen, want naast de doelstelling om tegen 2050 de bodemverontreiniging te reduceren tot nul in heel Europa, heeft de Europese Commissie ook een doelstelling op kortere termijn die vraagt dat 75 procent van de

Europarlement neemt volgende horde voor allereerste EU-bodemwet
12 APRIL 2024

bodem tegen 2030 gezond is. Om deze doelstelling te behalen, heeft de Europese Commissie in 2023 een voorstel aangenomen voor de Richtlijn inzake bodemmonitoring en veerkracht. Deze richtlijn zou lidstaten verplichten om bijvoorbeeld alle bodems op hun grondgebied te controleren en te beoordelen.

Verontreiniging

Dan is er ook nog de Richtlijn industriële emissies (RIE). Dit stelt dat men bodemverontreiniging moet voorkomen en verminderen door middel van de 'best beschikbare technieken'. Denk hierbij aan praktijken zoals blijvend grasland en gewasdiversificatie, wat mee wordt aangemoedigd door het GLB.
Wie zelf benieuwd is naar de toestand van zijn bodem, kan sinds eind vorig jaar ook terecht op de website bodemkwaliteit.be. Deze tool is handig voor wie wil weten waar zich bodemverontreiniging bevindt.

Regeneratie

Maar bodemkwaliteit kan ook geschaad worden zonder dat er sprake is van een werkelijke verontreiniging. Denk bijvoorbeeld aan schade door grondverzet bij bouwwerken. Een goede bodem beschikt over voldoende organische koolstof, krioelt van microscopisch kleine organismen en kent een goede bodemstructuur waarin plantenwortels zich kunnen ontwikkelen en water kan infiltreren. Hier is dus bodemregeneratie van belang.
"Het programma Grond+Zaken identificeerde bodemregeneratie als een nog te onbekend werkveld in Vlaanderen", kadert Leen Van den Bergh van VLM. "Enerzijds is er nog heel wat werk aan de winkel om de uitputting van bodems om te buigen naar bodemregeneratie. Anderzijds zijn er al heel wat Vlaamse bodems verhard, uitgeput, vervuild, verdicht, terwijl we al eeuwenlang genieten van de meest rijke en vruchtbare bodems van Europa."

Nieuwe samenwerkingen

"Er is een nood –die onder andere door de klimaatverandering de komende jaren enkel zal groeien – om een praktijk te ontwikkelen rond de regeneratie van bodems", zegt Van den Bergh. "Daar is Vlaanderen, van beleid tot praktijk, vandaag niet op georganiseerd, met uitzondering van een aantal pioniers. Zij passen alternatieve technieken toe of gaan vernieuwende samenwerkingen aan om het herstel van de bodemkwaliteit in praktijk te brengen."
"Tegelijk is er de vaststelling dat die pioniers niet de tijd of de ruimte hebben om goede praktijken te delen met hun peers, of om verder te experimenteren", zegt Van den Bergh tot slot. "Daardoor worden de innovaties onvoldoende gevalideerd en opgeschaald. Bovendien bestaan er beleidsknelpunten die nog om een oplossing vragen. Heel wat van de pioniers zijn actief in de landbouw- of tuinsector. Daarnaast zien we ook bij andere sectoren in toenemende mate de wil en aanleiding ontstaan om actief het natuurlijk vermogen van bodems te herstellen. Vanuit die vaststellingen wil het programma Grond+Zaken een Pioniersnetwerk Bodemregeneratie lanceren."

Deelnemen?

Wie interesse heeft om bodempionier te worden, kan zich nog tot 9 november inschrijven via de website van het Departement Omgeving.

Project rond bodemverdichting bij UA

Ook bij Universiteit Antwerpen wordt aan de slag gegaan met de bodem, meer bepaald met de waterbeschikbaarheid van de bodem. Het project TURQUOISE onderzoekt het potentieel van blauwgroene strategieën voor klimaatadaptatie. "Om blauwgroene oplossingen goed te plannen, uitvoeren en opschalen is meer kennis nodig over enerzijds de doeltreffendheid of neveneffecten van maatregelen, en anderzijds hoeveel maatregelen er nodig zijn om het droogterisico tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen", klinkt het.
Om te begrijpen welke factoren belangrijk zijn bij het nemen van beslissingen over bodemverdichting zoeken de onderzoekers landbouwers die zin hebben om deel te nemen aan een focusgroep in Roeselare of Geel in november. "Landbouwers spelen een sleutelrol in het beheren en behouden van een gezonde bodem, waarbij onevenwichtig beheer problemen zoals bodemverdichting erger kan maken. Mogelijke aanleidingen hiervoor zijn het gebruik van zware machines in natte omstandigheden of overmatige toediening van nutriënten. Bodembeschermende landbouwpraktijken zijn een mogelijke oplossing, maar vereisen vaak extra kosten en inspanningen", aldus de onderzoekers.
Ben jij een Vlaamse landbouwer die actief is in de openlucht? Heb jij ervaring met bodemverdichting, en wil je jouw mening delen over maatregelen die deze problematiek kunnen aanpakken? Dan kan je jou inschrijven voor één van de twee momenten op 18 of 19 november.

Uitgelicht

Limburgse boeren geven houtkanten tweede leven als bodemverbeteraar

nieuws

Een bodemverbeteraar die geen impact heeft op je mestbalans: het bestaat. Boerennatuur Vlaanderen heeft een project opgestart in drie Limburgse gemeenten waar geëxperimenteerd...

24 OKTOBER 2024

Lees meer

Bron: Eigen berichtgeving

Beeld: Leen De Neve

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada